

paa, at naar vi for Alvor ønske at opretholde og styrke Ministeriet under den nuværende Situation, saa paalægges der os den Resignation ogsaa at følge det paa politiske Spørgsmaal af afgørende Betydning, hvor det i og for sig kan være os mindre behageligt at gøre det, hvor vi kunne have saglige Indvendinger at gøre af den ene eller den anden Art — naturligvis altsammen inden for rimelige Grænser. At Ministeriet vil finde en saadan Støtte ikke blot hos dets eget Parti i snævre Forstand, men ogsaa maaske ret vidt uden for dette, det føler jeg mig overbevist om, og for en meget væsentlig Del derpaa bygger jeg mit Haab om, at vi, trods alle mørke Skyer i Horisonten, maa komme til sundere og bedre finansielle Forhold end dem, vi for Øjeblikket leve under.

K. M. Klausen: Den Rigsdag, som nu er traadt sammen, har jo unægtelig gunstigere Betingelser for at kunne udrette noget, end Tilfældet har været i mange Aar, idet det Flertal i Landstinget, der længe har været en Fare for Forfatningen og har staaet som en Hindring for alt Fremskridt, endelig er bleven brudt. Den 19. September var en lykkelig Dag for Land og Folk; thi fra denne Dag af tør man sikkert regne, at Estrupiatets Saga er ude, og det anser jeg for at være Valgets vigtigste og glædeligste Resultat, saa at det Flertal, der har staaet som Statskupets og Provisorismens Forsvarere og Udøvere, nu er slaaet ned og forhaabentlig aldrig mere vil komme til at rejse Hovedet og udøve en afgørende Indflydelse paa vor Politik. Det sidste Landstingsvalg var ogsaa uden for Højre en bitter Dag for to andre Partier, jeg sigter her til Agrarerne og de moderate. Agrarpartiet har bestaaet i 9 Aar, har deltaget hidsigt i tre Folketingsvalg og to Landstingsvalg, og det var lykkedes det at samle sig et Parti her paa Rigsdagen paa to Mand oppe i Landstinget. Disse to Mand var Agrarpartiets Stolthed, og om disse to Mand udtaltes det, at omkring dem skulde Fremtidens Regering krystalisere sig. Den ene af disse to Mand var ikke i Ilden, han faldt ikke, nej hans Skæbne var endnu værre, han blev ikke en Gang opstillet, der blev ikke en Gang stemt paa ham, han gled ganske stille og umærkelig ud. Ovre paa Fyn saa vi, at selve Partiets Præsident var paa Valg, opstillet som Kandidat; men selv her paa det meget moderate Fyn kunde det ikke

lykkes at gennemføre hans Valg. Jeg haaber, at hermed har Agrarpartiet sagt sit sidste Ord i dansk Politik. Det forekommer mig, at dette Parti aldrig har haft nogen virkelig Eksistensberettigelse. Landbruget har gennem Regeringens og gennem Rigsdagens Sammensætning haft en overvældende Indflydelse paa Lovgivningsmagten; der er ingen Næringsvej, der har saa mange Repræsentanter som netop Landbruget, og der er intet Erhverv, der er blevet opmuntret og støttet saa villigt og gerne fra alle Sider som netop Landbruget. Jeg kan derfor ikke indse, at der er nogen Grund til at have noget specifikt Agrarparti her paa Rigsdagen, hvor vi alle gerne ville støtte Landbruget som Erhverv, og villigt erkende, at det er det bærende Erhverv i vort Samfund. Agrarpartiet har heller ikke knyttet en eneste Reform til sit Navn, men en lang Række politisk Rummel, Rænker og Kullissepolitik, og jeg vil haabe, at det nu maa være endt. Vi have ved alle vigtige Afgørelser her paa Rigsdagen sporet Agrarpartiets Virksomhed, ikke just saa meget aabenlyst, men mere i det skjulte og hemmelighedsfulde, men vi have mærket det, hver Gang der har været et eller andet vigtigt Spørgsmaal til Afgørelse. Jeg vil haabe, at den Politik, som Agrarpartiet har ført, og som har vist sit Resultat ved de nu afholdte Landstingsvalg, nu er bleven skrinlagt. Jeg tror, det vilde være heldigt, og jeg tror, at den danske Politik, hvis dette skete, fremtidig vilde blive mere aaben og ærlig og tage mere Hensyn til Smaafolk her i Landet, til dem, der intet Hartkorn eje, og ogsaa til dem, hvis Hartkorn maales kun i Skæpper. Det andet Parti, for hvem den sidste Valgdag var en bitter Dag, var de moderate. Det er mærkeligt at se, hvorledes Tidens Omskiftelighed har tumlet med dette Parti. For blot 10 Aar tilbage sad der 40 moderate her i Folketinget, nu er deres Tal svundet ind til 14, og hvor længe de holde det gaaende paa dette Tal, er jo ikke godt at vide. Alting taler for, at de ville komme til at dele Skæbne med Agrarerne, hvad der heller ikke er saa underligt, fordi disse to Partier i Virkeligheden ere som to Alen af et Stykke.

Det Parti, som ved de sidst afholdte Landstingsvalg fik en reel Fordel ud af Valgene, var Regeringens eget Parti, Venstrereformpartiet. Det er jo naturligt, at Venstre ønskede at vinde frem saa stærkt som muligt for at bryde det Flertal, der sad i Landstinget og var fjendtligt stemt